

بررسی نقش کتابداران پژوهنده در تهیه منابع اطلاعاتی طرح‌های تحقیقاتی دانشجویان پرستاری و مامایی در دانشگاه علوم پزشکی همدان

فاطمه مددیان^۱ | طاهره ترکمان^۲

۱. کارشناسی ارشد کتابداری، کتابخانه مرکزی دانشگاه علوم پزشکی همدان lib1.madadian1@yahoo.com
۲. کارشناسی ارشد علم سنجی، کتابخانه مرکزی دانشگاه علوم پزشکی همدان (نویسنده مسئول) ttorkaman69@gmail.com

تاریخ دریافت: ۹۷/۲/۱۵ تاریخ پذیرش: ۹۷/۶/۶

چکیده:

هدف: هدف پژوهش شناسایی نقش کتابداران پژوهنده در تهیه منابع اطلاعاتی طرح‌های تحقیقاتی دانشجویان پرستاری و مامایی در دانشگاه علوم پزشکی همدان است.

روش پژوهش: نوع و روش پژوهش توصیفی و پیمایشی است. جامعه آماری دانشجویان پرستاری و مامایی مشغول به تحصیل در سال ۱۳۹۴ که مطابق جدول کرجسی و مورگان به ازای ۵۷۰ نفر، تعداد ۲۲۵ نفر به عنوان حجم نمونه انتخاب شد. برای جمع‌آوری اطلاعات از پرسشنامه محقق ساخته استفاده شد و آلفای کرونباخ ۰/۹۶۷ به دست آمد. در بحث آمار توصیفی از فراوانی، درصد فراوانی و میانگین و در آمار استنباطی برای مقایسه متغیرهای کیفی از آزمون خی دو و متغیرهای کمی از آزمون t استفاده شد و سپس داده‌ها توسط SPSS 16 تجزیه و تحلیل شده است.

یافته‌ها: یافته‌ها نشان داد که ۳۴٪ از دانشجویان موافق هستند که کتابدار پژوهنده می‌تواند در آموزش و رفع نیازهای اطلاعاتی دانشجویان کمک نماید. ۲۹٪ موافق هستند که کتابدار پژوهنده خدماتی را ارائه می‌نماید که به طراحی پروپوزال‌های پژوهشی کمک می‌نماید. ۲۶٪ موافق هستند که کتابدار پژوهنده سعی دارد منابع اطلاعاتی مورد نیاز دانشجویان را تهیه نماید. ۳۴٪ موافق هستند که کتابدار پژوهنده تلاش می‌نماید که در انتخاب و بازیابی منابع به دانشجویان خدمت‌رسانی کند. همچنین ۲۶٪ از موافق هستند که کتابدار پژوهنده نسبت به مشکلات دانشجویان در تدوین پروپوزال‌های پژوهشی آگاه است.

نتیجه‌گیری: کتابداران به عنوان پژوهندگان منابع اطلاعاتی در تدوین و طراحی طرح‌های تحقیقاتی دانشجویان نقش مهمی دارند. کتابداران پژوهنده نقش مهمی در تهیه و بازیابی منابع اطلاعاتی و آشنایی با استراتژی جستجو دارند.

کلیدواژه‌ها: کتابخانه‌های دانشگاهی، کتابداران، منابع اطلاعاتی

^۱ . lib1.madadian1@yahoo.com
^۲ . ttorkaman69@gmail.com

مقدمه

اطلاعات به‌عنوان اساسی‌ترین عامل توسعه و بالندگی یک کشور و دستمایه تحقیق و پژوهش محسوب می‌گردد. اهمیت آن ایجاب می‌کند که اطلاعات مناسب و روزآمد، تولید، گردآوری و در اختیار همگان قرار گیرد (لویس^۱، ۲۰۱۱).

توجه و اهتمام به امر پژوهش، یکی از مهم‌ترین و اساسی‌ترین امور در دانشگاه‌ها و مراکز تحقیقاتی در نظر گرفته می‌شود و بی‌شک پیشرفت‌های علمی که خود ناشی از همین پژوهش‌ها است می‌تواند به‌عنوان پشتوانه‌ای ضامن دوام و استحکام استقلال سیاسی و اقتصادی کشور در حال و آینده محسوب شود. کتابخانه یکی از اصلی‌ترین بخش‌ها در دانشگاه‌ها و مراکز تحقیقاتی برای امر پژوهش است که بخش زیادی از استفاده‌کنندگان آن قشر دانشجو هستند. از آنجا که استفاده‌کننده نسبت به تجهیزات و منابع اطلاعاتی کتابخانه به‌اندازه کافی شناخت ندارد و قادر به استفاده مؤثر از آن‌ها نیست، به کمک کتابدار آموزش‌دیده‌ای نیاز دارد که با استفاده از توانایی، تخصص و تجربه خود بتواند او را یاری رساند. استفاده‌کنندگان با کمک گرفتن از کتابداران می‌توانند روش‌های مؤثری را در جست‌وجو به‌کارگیرند. (اندرسن^۲، ۱۹۹۶).

قشر مهمی از استفاده‌کنندگان کتابخانه‌های دانشگاه‌ها دانشجویان هستند. اجبار دانشجویان از سوی اساتید برای جست‌وجوی اطلاعات، تأثیر مستقیمی بر انگیزه‌ی آنان در استفاده از کتابخانه و کتابدار دارد. کتابدار می‌تواند در رابطه با انجام تحقیقات و همچنین دستیابی دانشجویان به اطلاعات موردنیاز مؤثر باشد و در بهره‌گیری از منابع موجود در کتابخانه و اینترنت راهنمایی‌های لازم را ارائه کند و از این طریق دانشجویان را به استفاده از مجلات و کتب مرجع در کتابخانه‌ی خود یا در سایر کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی رهنمون سازد. درعین‌حال، مسئله این است که در بسیاری از موارد، دانشجویان در انجام تحقیقات خود به دلایلی از جمله دلایل ذهنی، طرز تلقی فردی و غفلت از توانایی‌ها و نقش مهم کتابدار در دستیاری و پیشبرد تحقیق، حتی چنانچه به کمک و راهنمایی‌های کتابدار نیاز داشته

باشند از تقاضای کمک پرهیز می‌کنند و به‌طور مستقیم به منابع اطلاعاتی مراجعه می‌کنند. طبیعی است که به دلیل کمبود سواد اطلاعاتی و مهارت‌های اطلاع‌یابی بخش عمده‌ای از دانشجویان، این امر مانع هدایت نظام‌مند آن‌ها به منابع اطلاعاتی موردنیاز و مرتبط می‌شود و زمینه‌های لازم را برای انجام تحقیقات تکراری و همچنین اتلاف وقت، انرژی و هزینه آن‌ها فراهم می‌سازد. با توجه به این که آگاهی دانشجویان از قابلیت‌ها و دانش کتابدار لازمی استفاده‌ی مؤثر آن‌ها از کتابخانه است و از طرف دیگر موفقیت در انجام فرآیند کمک‌یابی، صرفه‌جویی در زمان و هزینه را دربر دارد (جوکار و معتمدی، ۱۳۸۱).

امروزه برخی از پژوهشگران به دلیل عدم آگاهی از روش‌های کسب اطلاعات پژوهشی و همچنین آگاهی از منابع علمی مناسب و قابل‌اطمینان جهت طراحی مطالعات و تحقیقات یا مشکل مواجه‌اند. باوجود در دسترس بودن منابع ژرف اطلاعات علمی از قبیل مقالات پژوهشی و مروری نمایه شده و همچنین کتب مختلف تخصصی، آنچه پژوهشگران دانشگاه را با مشکل مواجه می‌سازد، عدم شناخت راه‌های دسترسی و همچنین استفاده از این منابع است. از سوی دیگر، ارائه مشاوره تخصصی درزمینه‌ی دستیابی به این منابع نیز به‌ویژه در سطح دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی بسیار محدود است.

همچنین در تبیین نقش کتابداران به‌عنوان متخصصان ارائه، سازمان‌دهی و کاربردی نمودن منابع اطلاعاتی و همچنین نقش تخصصی آنان در امر آموزش و پژوهش ابهاماتی وجود دارد (فارمر^۳، ۲۰۰۹). به عبارتی در تمام مراحل یک پژوهش، دست‌نمائی کتابدار عامل پیشرو در پژوهش به‌حساب می‌آید. اکنون این مطالعه در پی آن است تا نقش کتابداران پژوهنده دانشگاه علوم پزشکی همدان را در طراحی و پیشبرد طرح‌های تحقیقاتی دانشجویان دانشکده پرستاری و مامایی تبیین و روشن نماید. در رابطه با موضوع حاضر، پژوهش‌هایی در داخل و خارج از ایران صورت گرفته است که در ادامه به برخی از آن‌ها اشاره می‌شود.

دانشی (۱۳۸۰) در مطالعه‌ای تحت عنوان "مشکلات بازیابی اطلاعات در کتابخانه‌های دانشگاهی" ۸۰۰ سؤال مربوط به منابع اطلاعات دانشگاهی را در اختیار دو گروه دانشجویان و

¹ Lewis

² Anderson

³ Farmer

کتابداران و اطلاع‌رسانان در گروه‌های تحقیقاتی لازم و ضروری است.

اخوتی و بذرافشان (۱۳۸۷) در مطالعه پژوهشی تحت عنوان "نقش کتابداران و اطلاع‌رسانان پزشکی در تحقیقات پزشکی: مقایسه نظرات پژوهشگران و کتابداران" که به روش پیمایشی انجام شده بود به این نتیجه رسیدند که ۴۶/۲ درصد پژوهشگران از کمک کتابدار استفاده کرده‌اند. در این پژوهش، ۳۲/۵ درصد از پژوهشگران، کمک کتابدار را در مراحل مختلف تحقیق مفید دانسته‌اند. بنابراین، تعدادی از افرادی هم که از کتابدار راهنمایی خواسته‌اند، به مفید بودن این راهنمایی اعتقاد نداشته‌اند؛ در صورتی که تمام کتابداران کمک خود را مفید قلمداد کرده بودند.

غفاری و معصومی (۱۳۸۸) در پژوهشی تحت عنوان "بررسی نقش کتابداران بیمارستان رسانی پزشکان متخصص، دستیاران و پزشکان عمومی مراکز آموزشی و درمانی شهر همدان" به این نتیجه رسیدند که کتابداران شاغل در کتابخانه‌های بیمارستانی هیچ‌گونه نقشی در تهیه اطلاعات و اطلاع‌رسانی به پزشکان ندارند در حالی که ۱۳۲ نفر ۷۵/۸ درصد از جامعه مورد پژوهش معتقد بودند که حضور و همکاری کتابدار در یک کتابخانه بیمارستانی در اطلاع‌رسانی مفید است.

نوروزی چاکلی و همکاران (۱۳۹۱) در مطالعه‌ای با عنوان "بررسی عوامل گرایش یا عدم گرایش دانشجویان به کمک یابی از کتابدار در دستیابی به اطلاعات مورد نیاز" که به منظور بررسی عوامل گرایش یا عدم گرایش دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی واحد سبزوار به کمک یابی از کتابدار در دستیابی به اطلاعات مورد نیاز انجام شده است. نتایج حاکی از این بود که ۷۸ درصد از افراد مورد مطالعه احساس نیاز به کمک داشتند. دانشجویان از بین مراحل انجام یک تحقیق، بیش از همه در مرحله‌ی یافتن اطلاعات مرتبط (۵۶ درصد) به کمک نیاز داشتند. نتایج همچنین نشان داد که دانشجویان کم‌ترین کمک را از کتابدار درخواست نموده‌اند (۲۳ درصد) و علت آن را توانایی ناکافی برخی از کتابداران در کمک کردن دانسته‌اند. بر اساس یافته‌های حاصل از این تحقیق، می‌توان آشنایی ناکافی دانشجویان با توانایی و تخصص کتابدار را، به‌عنوان مهم‌ترین مانع بر سر راه کمک یابی

هیئت علمی قرار داد و سطح اطلاعات آنان از منابع علمی و آموزشی را مورد ارزیابی قرار داد. نتایج تحقیق نشان داد که جامعه مورد مطالعه با وجود در اختیار داشتن منابع خارجی و ابزارهای کتاب‌شناختی، در به کار بردن این ابزارها اکثراً ناموفق بودند و این به دلیل عدم آشنایی با شیوه‌های جست‌وجوی اطلاعات، نداشتن کتابدار متخصص و نداشتن فرصت کافی پژوهشگران جهت بهره‌گیری از مدارک و منابع موجود بود.

حاجبی (۱۳۸۱) در پژوهش خود تحت عنوان "میزان آگاهی پژوهشگران علوم پزشکی کشور از منابع اطلاعاتی" با هدف آشنایی پژوهشگران و پزشکان از پایگاه‌های اطلاعاتی به این نتیجه رسید که ۸۵ درصد پژوهشگران از آخرین یافته‌های علمی آگاهی ندارند و به علت عدم وجود کتابدار، پژوهشگر نتوانسته است از منابع اطلاعاتی موجود استفاده نماید.

جوکار و معتمدی (۱۳۸۱) در مطالعه‌ای تحت عنوان "بررسی میزان کمک یابی دانشجویان دانشگاه شیراز از کتابدار در انجام تحقیقات کتابخانه‌ای" که به روش پیمایشی انجام شده است، نتیجه گرفت که ۹۲/۱ درصد دانشجویان احساس نیاز به کمک دارند و اینکه ۷۶/۲ درصد آن‌ها از کسی کمک گرفته‌اند، مبین تمایل و احتیاج واقعی فرد در برقراری ارتباط و همفکری با سایرین (اعم از همکلاسان، خویشان و کتابداران) در فرآیند پژوهش است. از طرفی نتایج این مطالعه نشان داد که درصد بالایی از دانشجویان (۷۵ درصد) در انجام تحقیقات کتابخانه‌ای خود، از کتابدار کمک نگرفته‌اند (به طوری که در بین سایر منابع کمکی، کتابدار در آخرین مرحله قرار گرفته است) و در پاسخ‌های خود اکثراً (۵۵/۸ درصد) دلیل آن را ناتوانی کتابدار در کمک کردن دانسته‌اند.

باطنی و دیگران (۱۳۸۴) در مطالعه‌ای تحت عنوان "ضرورت مشارکت کتابداران و اطلاع‌رسانان پزشکی در تحقیقات مصوب دانشگاه علوم پزشکی اصفهان از دیدگاه مجریان طرح‌های سال ۱۳۸۲" که باهدف ضرورت مشارکت کتابداران و اطلاع‌رسانان پزشکی در تحقیقات انجام شد. از بین ۴۲۰ مجری طرح‌های مصوب سال ۱۳۸۲، ۹۶ مجری طرح‌های تحقیقاتی به‌عنوان نمونه انتخاب شدند که ۸۱/۳ درصد مجریان اظهار کردند که حضور

گرف شیم و همکاران^۴ (۲۰۱۰) در مطالعه‌ای تحت عنوان " اطلاع‌رسانان: ظهور حرفه‌ای در حوزه سلامت" باهدف تأثیر متخصصان اطلاع‌رسانی بر رفتارهای اطلاعاتی گروه تحقیقاتی بالینی به‌ویژه جست‌وجوی اطلاعات بالینی برای محققان و پزشکان به این نتیجه رسید که جست‌وجو و ارزیابی منابع از اولویت‌های مشخص شده در پژوهش محققان و پزشکان است و با توجه به رشد روزافزون زیست‌شناسی مولکولی و بیوانفورماتیک، متخصصین اطلاعاتی با اتکا به پایگاه‌های اطلاعاتی مربوطه و افزایش مهارت‌ها در این زمینه به‌عنوان رابطین اطلاعاتی با گروه تحقیقاتی بالینی همکاری دارند که این فعالیت‌های متنوع کتابداران بالینی نیز ناشی از تنوع نقش و قابلیت‌های گوناگون و درحال توسعه آنان است.

هریسون و براکت^۵ (۲۰۱۰) در مطالعه‌ای تحت عنوان " کتابداران بالینی کتابخانه انگلستان، نقش‌ها و مسئولیت‌ها" باهدف بررسی نقش و مسئولیت‌هایی که کتابدار بالینی در کتابخانه بیمارستانی برای پزشکان و بیماران دارد به این نتایج دست‌یافت که فعالیت‌های اصلی مشخص شده برای کتابداران نیز به چند دسته تقسیم شده است که عبارت انداز: فراهم آوری اطلاعات و منابع و نیز پژوهش، از مهم‌ترین این فعالیت‌ها می‌توان به جست‌وجوی اطلاعات برای پزشکان، ارزیابی انتقادی و ترکیب اطلاعات، فراهم کردن اطلاعات در پاسخ به پرسش‌های بالینی، ترویج خدمات اشاره کرد. البته توسعه روابط با پزشکان متخصص بالینی نیز ضروری به نظر می‌رسد.

جایگاه رسمی و چهارچوب واقعی کتابداران در نیل به اهداف در بسیاری از دانشگاه‌ها همچنان تعریف نشده و مبهم باقی‌مانده است. باور به نقش اساسی کتابداران به‌عنوان بازوان آموزش دانشجویان در کنار اساتید آموزشی و همچنین به‌عنوان راهنما و ناظر تحقیقاتی در کنار اساتید پژوهشی دانشگاه‌ها در برخی حوزه‌ها قابل مشاهده نیست. درنهایت، اثرپذیری کتابداران در ارتقای سطح اطلاعات دانشجویان و همچنین نقش آنان در تأمین منابع اطلاعاتی موردنیاز برای طرح‌ریزی و قابل بندی طرح‌ها و پایان‌نامه‌های تحقیقاتی مورد آزمون قرار نگرفته است. از آنجاکه

دانشجویان از کتابدار دانست و علاوه بر این دلیل اصلی و مهم گرایش دانشجویان به کمک‌یابی از کتابدار، دستیابی به منابع عمومی و تخصصی مرتبط با موضوع پژوهش معرفی شد.

بیون^۱ (۲۰۰۳) در پژوهش خود تحت عنوان " مقدمه‌ای بر مراقبت‌های بالینی مبتنی بر شواهد و وضعیت متخصصان اطلاع‌رسانی" باهدف بررسی نقش کتابخانه‌ها و متخصصان اطلاع‌رسانی در پشتیبانی و حمایت از مراقبت‌های بهداشتی درمانی مبتنی بر شواهد و با ارائه یک مطالعه موردی از کارهایی که متخصصان اطلاع‌رسانی برای مراقبت‌های بالینی مبتنی بر شواهد انجام داده‌اند به این نتیجه رسید که کتابداران بالینی علاوه بر حضور در مراحل فرایند پزشکی مبتنی بر شواهد، از جنبه‌های دیگری نیز در این فرایند نقش دارند و به‌طور مستقیم در تولید منابع و شواهد و پایگاه‌ها و نرم‌افزارهای مرتبط و همچنین آموزش مهارت‌های بهره‌گیری از پزشکی مبتنی بر شواهد، شرکت دارند.

سارجنت و هریسون^۲ (۲۰۰۴) در مطالعه‌ای تحت عنوان " کتابدار بالینی در انگلستان، قسمت اول: نقش بالینی کتابدار در انگلستان" باهدف آگاهی از افزایش روزافزون اطلاعات بالینی مبتنی بر شواهد و نقش کتابدار بالینی با بررسی ۲۳ آگهی تبلیغاتی از وظایف شغلی کتابداران بالینی و یک پرسشنامه پستی از خدمات کتابداران بالینی انگلستان به این نتیجه دست‌یافت که با توجه به تنوع زیاد وظایف کتابدار بالینی، نقش کتابداران بالینی در جست‌وجوی اطلاعات بالینی مبتنی بر شواهد یک عنصر ضروری است.

ولک^۳ (۲۰۰۷) در پژوهشی به نقش کتابدار در عصر اینترنت و وب پرداخت. در این پژوهش نتایج ۵۵۶ فرم ارزیابی کاربر در فاصله سال‌های ۲۰۰۰ تا ۲۰۰۶ موردبررسی قرار گرفت. نتایج نشان داد اکثریت کاربران (۸۳ درصد) از اطلاعات کسب‌شده با کمک کتابدار رضایت داشتند و ۵۱ درصد اظهار داشتند نتایج جستجو بر درمان و یا کیفیت زندگی آن‌ها تأثیر داشته است. حدود ۹۶/۲ درصد معتقد بودند برخی از مدارکی که کتابدار برای آن‌ها بازایی کرده بود، از طریق دیگری پیدا نکرده بودند.

1. Beaven O

2. Sargeant S.J.E. & Harrison J

3. Volk

4. Grefsheim S.F. & et al

5. Harrison J & Beraquet V

۵. مشکلات دانشجویان پرستاری و مامایی جامعه مورد بررسی در تدوین اطلاعات برای طرح‌های تحقیقاتی چه مواردی است؟

روش پژوهش

پژوهش حاضر از نوع توصیفی و روش پژوهش پیمایشی-تحلیلی است. جامعه آماری پژوهش حاضر، تمامی دانشجویان رشته‌های پرستاری و مامایی مشغول به تحصیل در دانشگاه علوم پزشکی همدان می‌باشند که شامل ۵۷۰ نفر است. از این تعداد ۳۴۰ نفر دانشجوی رشته پرستاری و ۱۴۵ نفر دانشجوی رشته مامایی در مقطع کارشناسی هستند. همچنین ۷۸ نفر در مقطع کارشناسی ارشد پرستاری و ۷ نفر در مقطع کارشناسی ارشد مامایی مشغول به تحصیل می‌باشند. مطابق جدول کرجسی و مورگان به ازای ۵۷۰ نفر جامعه آماری باید تعداد ۲۲۵ نفر را به‌عنوان حجم نمونه انتخاب نمود که از این تعداد ۱۶۵ نفر دانشجوی کارشناسی پرستاری، ۴۵ نفر دانشجوی کارشناسی مامایی، ۱۰ نفر دانشجوی کارشناسی ارشد پرستاری و ۵ نفر دانشجوی کارشناسی ارشد مامایی هستند. روش انتخاب نمونه در این مطالعه به‌صورت نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌ای است.

ابزار گردآوری داده‌ها، پرسشنامه محقق ساخته ۵ گویه شامل ۳۹ پرسش مطابق معیار لیکرت که به‌طور حضوری توزیع شد. جهت تعیین پایایی پرسشنامه تعداد ۳۰ پرسشنامه توسط دانشجویان تکمیل شده و پایایی از طریق تعیین ضریب کرونباخ آلفا (۰/۹۶۷) تعیین گردید. تعیین روایی محتوایی ابزار گردآوری داده‌ها با استناد به پرسشنامه استاندارد که قبلاً در پژوهش آقای قرآنی استفاده شده صورت گرفته است و سپس برای چند تن از اساتید رشته ارسال و نظرات اصلاحی آن‌ها در پرسشنامه قید شد. در این پژوهش، مقادیر متغیرهای کیفی توسط فراوانی و درصد و مقدار متغیرهای کمی توسط میانگین و انحراف از استاندارد بیان می‌شوند. در مقایسه متغیرهای کیفی از آزمون خی دو و در مقایسه متغیرهای کمی از آزمون t استفاده خواهد شد. برای تجزیه و تحلیل آماری از نرم‌افزار آماری SPSS16 و برای تفسیر از نرم‌افزار EXCEL استفاده شده است.

امروزه از کتابداران و اطلاع‌رسانان به‌عنوان مشاور حرفه‌ای و حتی مشاوران اطلاعاتی نام‌برده می‌شود و نیز به‌عنوان پل ارتباطی در یک سیستم زنجیره‌ای بین تولیدکنندگان اطلاعات و محققان قرار می‌گیرند ضروری است تا نقش کتابداران مورد بررسی قرار گیرد. با توجه به آنچه که بیان شد، تعامل و ارتباط بین کتابداران پژوهنده و دانشجویان در جهت پیشبرد اهداف پژوهشی می‌تواند در راستای ارتقای سیاست کمی و کیفی دانشگاه علوم پزشکی همدان ارزشمند واقع گردد. همچنین معاونین پژوهشی دانشگاه با دریافت نظرات دانشجویان و مقایسه وضعیت پژوهشی موجود و مطلوب، تصمیمات لازم در زمینه‌ی بهبود شرایط و تغییر نقش و وضعیت کتابداران در کتابخانه‌ها را اتخاذ نمایند. بنابراین پژوهش حاضر در پی آن است تا نقش کتابداران پژوهنده در تهیه منابع اطلاعاتی جهت تدوین طرح‌های تحقیقاتی دانشجویان پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی همدان را روشن سازد.

سؤال اصلی پژوهش:

نقش کتابداران به‌عنوان پژوهندگان منابع اطلاعاتی در تهیه منابع اطلاعاتی جهت طرح‌های تحقیقاتی دانشجویان پرستاری و مامایی در دانشگاه علوم پزشکی همدان چگونه است؟

سؤالات فرعی پژوهش:

۱. نقش کتابداران دانشگاه علوم پزشکی همدان در آموزش دانشجویان پرستاری و مامایی جامعه مورد بررسی جهت تدوین اطلاعات لازم برای طرح‌های تحقیقاتی چگونه است؟
۲. کتابداران چه نقشی در طراحی پروپوزال‌های طرح‌های تحقیقاتی از دیدگاه دانشجویان پرستاری و مامایی جامعه مورد بررسی دارند؟
۳. نقش پژوهشی کتابداران در تهیه منابع اطلاعاتی جهت تدوین طرح‌های تحقیقاتی از دیدگاه جامعه مورد بررسی چگونه است؟
۴. کتابداران چه نقشی در تهیه منابع اطلاعاتی دانشجویان پرستاری و مامایی در انتخاب و بازیابی کتاب‌های آموزشی و پژوهشی جهت تدوین طرح‌های تحقیقاتی دارند؟

یافته‌ها

در رده سنی ۲۰ تا ۳۰ سال و کمترین تعداد افراد مشارکت کننده بارده سنی ۳۱ تا ۴۰ سال است. بیشتر شرکت کنندگان در مقطع کارشناسی و کمترین تعداد در مقطع کارشناسی ارشد می‌باشند.

ویژگی‌های جمعیت شناختی پژوهش شامل جنسیت، سن، رشته و مقطع تحصیلی است که در جدول شماره ۱ بیان شده است. مطابق جدول ۱، بیشترین افراد شرکت کننده در پژوهش،

جدول ۱. اطلاعات جمعیت شناختی جامعه آماری

متغیرهای کیفی	زیرگروه	فراوانی	درصد
جنسیت	زن	۱۲۲	٪۵۴
	مرد	۹۸	٪۴۴
	نامشخص	۵	٪۲
سن	۲۰-۳۰ سال	۱۳۶	٪۶۱
	۳۱-۴۰ سال	۸۴	٪۳۷
	نامشخص	۵	٪۲
مقطع تحصیلی	کارشناسی	۲۰۵	٪۹۱
	کارشناسی ارشد	۱۵	٪۷
	نامشخص	۵	٪۲
رشته تحصیلی	پرستاری	۱۷۰	٪۷۶
	مامایی	۵۰	٪۲۲
	نامشخص	۵	٪۲

اساس فعالیت‌هایی که انجام می‌دهد می‌تواند در آموزش و رفع نیازهای اطلاعاتی دانشجویان پرستاری و مامایی کمک نماید.

جدول شماره ۲ نشان می‌دهد که به‌طور کلی ۳۴ درصد از دانشجویان کاملاً موافق این جمله هستند که کتابدار پژوهنده بر

جدول ۲. نقش کتابداران پژوهنده در آموزش دانشجویان جهت تدوین طرح‌های تحقیقاتی

میانگین	جمع کل	نامشخص	کاملاً موافقم	موافقم	نسبتاً موافقم	مخالقم	کاملاً مخالفم	تعداد	مؤلفه‌های آموزشی
۴/۰۲	۲۲۵	۵	۱۱۰	۴۰	۴۵	۱۵	۱۰	فراوانی	درک نمودن آموزش، یادگیری و پژوهش و تقویت آن‌ها
۴/۳۳	۲۲۵	۵	۱۱۳	۸۵	۱۲	۲	۸	فراوانی	اطلاعات کافی در مورد فناوری و بهبود خدمات به کاربران
۴/۲	۲۲۵	۵	۸۷	۱۰۰	۲۵	۸	۰	فراوانی	کمک به یادگیری کاربران
۳/۵۵	۲۲۵	۵	۶۵	۶۳	۴۲	۲۸	۲۲	فراوانی	مشاور متخصص اطلاعاتی برای جامعه هدف
۳/۳۶	۲۲۵	۵	۴۷	۵۸	۵۱	۵۷	۷	فراوانی	توانایی ارزیابی نقادانه منابع اطلاعاتی جدید و موجود در رابطه با نیازهای کاربران
۳/۲۷	۲۲۵	۵	۵۲	۴۶	۵۴	۴۶	۲۲	فراوانی	شرح و ترجمه منابع علمی به گونه‌ای قابل فهم و کاربردی
۳/۵۲	۲۲۵	۵	۷۳	۵۴	۳۶	۳۰	۲۷	فراوانی	پشتیبانی از آزادی بیان
۳/۴۰	۲۲۵	۵	۵۵	۶۰	۴۲	۴۶	۱۷	فراوانی	حمایت از خرد جمعی و روحیه کارگروهی
۳/۸۷	۲۲۵	۵	۸۴	۵۹	۴۹	۲۲	۶	فراوانی	تعهد به سواد و یادگیری

جدول ۳. نقش کتابداران پژوهنده در طراحی پروپوزال‌های طرح‌های تحقیقاتی از دیدگاه دانشجویان

میانگین	جمع کل	نامشخص	کاملاً موافقم	موافقم	نسبتاً موافقم	مخالقم	کاملاً مخالفم	تعداد	مؤلفه‌های طراحی پروپوزال
۳/۶۴	۲۲۵	۵	۶۰	۷۴	۴۸	۲۳	۱۵	فراوانی	ارائه خدمات متناسب با نیازهای کاربران برای تدوین پروپوزال طرح تحقیقاتی
۳/۷۲	۲۲۵	۵	۷۹	۴۷	۶۲	۱۸	۱۴	فراوانی	پیش‌بینی نیازهای کاربران و ارزیابی خدمات موجود در راستای تأمین این نیازها جهت تدوین پروپوزال طرح تحقیقاتی
۳/۵۱	۲۲۵	۵	۴۴	۶۹	۷۳	۲۴	۱۰	فراوانی	تکاپوی فرصت‌ها و چالش‌های جدید به منظور تدوین پروپوزال طرح تحقیقاتی
۳/۴۲	۲۲۵	۵	۴۷	۷۳	۵۲	۲۲	۲۶	فراوانی	توانایی کار کردن مؤثر و ایجاد فضایی با احترام متقابل با دانشجویان
۳/۱	۲۲۵	۵	۳۰	۷۱	۴۴	۴۲	۳۳	فراوانی	برنامه‌ریزی راهبردی به منظور طراحی پروپوزال طرح تحقیقاتی
۳/۶۱	۲۲۵	۵	۶۲	۷۷	۳۴	۲۸	۱۹	فراوانی	عضو مؤثر به عنوان بخشی از یک گروه، برای تدوین پروپوزال طرح تحقیقاتی
۳/۵۶	۲۲۵	۵	۵۷	۷۳	۴۲	۳۳	۱۵	فراوانی	تبیین نقش و خدمات کتابخانه به منظور تدوین پروپوزال طرح تحقیقاتی برای جامعه علمی
۳/۴۹	۲۲۵	۵	۶۲	۶۶	۳۹	۲۴	۲۹	فراوانی	آشنایی با مفاهیم مرتبط با "سیاست اطلاعاتی" از جمله قوانین حق مؤلف، صدور مجوز و مالکیت معنوی
۳/۴۸	۲۲۵	۵	۵۹	۶۱	۵۲	۲۴	۲۴	فراوانی	نقش‌آفرینی به عنوان عضو مؤثری از جامعه کتابداری در تدوین طرح تحقیقاتی
۳/۱	۲۲۵	۵	۴۷	۵۱	۳۶	۴۹	۳۷	فراوانی	حلقه ارتباطی برای ایده‌های دانشجویان جهت تدوین پروپوزال
۳/۲۶	۲۲۵	۵	۴۷	۵۰	۶۳	۳۵	۲۵	فراوانی	حمایت از فعالیت‌های بازاریابی و درآمدزایی در راستای بهبود خدمات اطلاعاتی

می‌نماید که به طراحی پروپوزال‌های طرح‌های تحقیقاتی از دیدگاه دانشجویان پرستاری و مامایی کمک می‌نماید.

بر اساس جدول شماره ۳ به طور کلی ۲۹ درصد از دانشجویان موافق این جمله هستند که کتابدار پژوهنده خدماتی را ارائه

جدول ۴. نقش پژوهشی کتابداران پژوهنده در تهیه منابع اطلاعاتی جهت تدوین طرح های تحقیقاتی

میانگین	جمع کل	نامشخص	کاملاً موافقم	موافقم	نسبتاً موافقم	مخالقم	کاملاً مخالفم	تعداد	مؤلفه های پژوهشی
۳/۰۷	۲۲۵	۵	۴۳	۳۷	۵۸	۵۷	۲۵	فراوانی	بهره برداری بهینه از روش های کسب و کار (business) موجود در بازار و تسری آن به فضای کتابخانه
۳/۰۲	۲۲۵	۵	۴۱	۴۳	۵۵	۴۲	۳۹	فراوانی	ارتباط مؤثر با دیگران در خارج از کتابخانه
۳/۶۵	۲۲۵	۵	۶۲	۶۹	۵۱	۲۸	۱۰	فراوانی	آگاهی از چگونگی پشتیبانی کتابخانه از امر پژوهش و تقویت ارتباطات علمی
۳/۵۱	۲۲۵	۵	۷۳	۵۲	۴۵	۳۰	۲۰	فراوانی	به اشتراک گذاشتن تجارب و دانش
۳/۴۴	۲۲۵	۵	۶۴	۴۶	۵۰	۴۳	۱۷	فراوانی	شکل دهی و تداوم همکاری های داخل و خارج از محیط کتابخانه دانشگاهی
۳/۲۶	۲۲۵	۵	۵۹	۵۱	۴۰	۳۰	۴۰	فراوانی	دسترسی آزاد و رایگان به اطلاعات

اطلاعاتی مورد نیاز دانشجویان پرستاری و مامایی را جهت تدوین طرح های تحقیقاتی تهیه نماید.

جدول شماره ۴ نشان می دهد که به طور کلی ۲۶ درصد از دانشجویان کاملاً موافق این جمله هستند که کتابدار پژوهنده بر اساس فعالیت های پژوهشی که انجام می دهد سعی دارد که منابع

جدول ۵. نقش کتابداران پژوهنده در انتخاب و بازیابی کتاب های آموزشی و پژوهشی جهت تدوین طرح های تحقیقاتی

میانگین	جمع کل	نامشخص	کاملاً موافقم	موافقم	نسبتاً موافقم	مخالقم	کاملاً مخالفم	تعداد	مؤلفه های منبع یابی
۳/۷۶	۲۲۵	۵	۷۹	۵۱	۵۹	۲۱	۱۰	فراوانی	برخوردار بودن از دانش موضوعی و تخصصی در راستای حمایت از توسعه مجموعه کتابخانه
۳/۵۸	۲۲۵	۵	۷۹	۵۱	۵۹	۲۱	۱۰	فراوانی	حفظ تعالی و کیفیت در ارائه خدمات
۳/۷۸	۲۲۵	۵	۶۳	۵۹	۵۱	۳۷	۱۰	فراوانی	کمک به پژوهشگران در انتخاب کتاب و بازیابی منابع
۳/۵۷	۲۲۵	۵	۷۳	۶۷	۴۹	۲۱	۱۰	فراوانی	تلاش جهت آشنایی پژوهشگران با ناشران و کارگزاران اطلاعاتی
۴/۰۸	۲۲۵	۵	۸۹	۷۱	۵۰	۱۰	۰	فراوانی	آشنایی با نحوه جست و جو در نرم افزارهای کتابخانه ای
۴/۰۷	۲۲۵	۵	۸۱	۷۹	۵۶	۴	۰	فراوانی	آشنایی و معرفی پایگاه های اطلاعاتی به پژوهشگران
۳/۹۱	۲۲۵	۵	۷۹	۶۱	۶۳	۱۷	۰	فراوانی	آشنایی با راهبردهای جست و جو در وب

طرح های تحقیقاتی به دانشجویان پرستاری و مامایی خدمت رسانی کند.

جدول شماره ۵ نشان می دهد که ۳۴ درصد از دانشجویان کاملاً موافق این جمله هستند که کتابدار پژوهنده تلاش می نماید که در انتخاب و بازیابی کتاب های آموزشی و پژوهشی در تدوین

جدول ۶. مشکلات دانشجویان در تدوین اطلاعات برای طرح‌های تحقیقاتی

مشکلات	تعداد	کاملاً مخالفم	مخالفم	نسبتاً موافقم	موافقم	کاملاً موافقم	نامشخص	نوع رتبه	شماره
عدم دسترسی به متون و منابع	۷	۲۱	۶۱	۶۲	۶۹	۵	۲۲۵	۳/۷۵	
روزآمد نبودن اطلاعات	۳۹	۳۱	۶۷	۳۰	۵۳	۵	۲۲۵	۳/۱۲	
پیچیدگی روش‌های جست‌وجو	۹	۳۱	۵۵	۵۴	۷۱	۵	۲۲۵	۳/۶۶	
عدم همکاری کتابداران و اطلاع‌رسانان با پژوهشگران	۲۹	۱۲	۷۱	۶۳	۴۵	۵	۲۲۵	۳/۳۷	
کمبود وقت برای جست‌وجوی اطلاعات	۲۸	۵۶	۳۷	۴۷	۵۲	۵	۲۲۵	۳/۱۷	
عدم وجود کتابدار متخصص	۳۱	۴۹	۳۵	۳۹	۶۶	۵	۲۲۵	۳/۲۷	

جدول شماره ۶ نشان می‌دهد به‌طور کلی ۲۶ درصد از دانشجویان کاملاً موافق این جمله هستند که کتابدار پژوهنده نسبت به مشکلات دانشجویان در تدوین پروپوزال طرح تحقیقاتی آگاه است.

بحث و نتیجه‌گیری

با توجه به داده‌های جدول ۲ کتابدار یک مشاور متخصص اطلاعاتی برای جامعه هدف خود است و توانایی ارزیابی نقادانه منابع اطلاعاتی جدید و موجود در رابطه با نیازهای کاربران را دارد و منابع علمی را به گونه‌های قابل فهم و کاربردی برای دیگران شرح و ترجمه می‌کند و از آزادی بیان پشتیبانی می‌کند و برای پیشبرد ارزش‌های حرفه خود از خرد جمعی و روحیه کارگروهی حمایت می‌کند و تعهد به سواد و یادگیری را از خود نشان می‌دهد.

با توجه به داده‌های جدول ۳ کتابدار ارائه‌گر خدمات عالی و متناسب با نیازهای تک‌تک کاربران برای تدوین پروپوزال طرح تحقیقاتی است و نیازهای کاربران را پیش‌بینی می‌نماید و خدمات موجود را در راستای تأمین این نیازها مورد ارزیابی قرار می‌دهد و به‌عنوان بخشی از یک گروه به‌عنوان یک عضو مؤثر کار می‌کند و می‌تواند اهمیت نقش و خدمات کتابخانه را به‌منظور تدوین پروپوزال طرح تحقیقاتی برای جامعه علمی تبیین کند و با مفاهیم مرتبط با سیاست اطلاعاتی از جمله قوانین حق مؤلف، صدور مجوز و مالکیت معنوی آشنایی دارد. سرگینت و

هریسون (۲۰۰۴) در مطالعه خود به این نتیجه دست‌یافت که با توجه به تنوع زیاد وظایف کتابدار بالینی، نقش کتابداران بالینی در جست‌جوی اطلاعات بالینی مبتنی بر شواهد یک عنصر ضروری است که با یافته‌های حاصل از این فرضیه پژوهشی تشابه دارد.

با توجه به داده‌های جدول ۴ کتابدار پژوهنده بر اساس فعالیت‌های پژوهشی که انجام می‌دهد سعی دارد که منابع اطلاعاتی مورد نیاز دانشجویان را جهت تدوین طرح‌های تحقیقاتی تهیه نماید و از حداقل منابع، بهره‌برداری بهینه داشته باشد و به‌طور مؤثر با دیگران در خارج از کتابخانه ارتباط برقرار می‌کند. از امر پژوهش و تقویت ارتباطات علمی آگاه است و به دنبال فرصتی برای به اشتراک گذاشتن تجارب و دانش و دسترسی آزاد و رایگان به اطلاعات است. اخوتی و بذرافشان (۱۳۸۷) در پژوهش خود به این نتیجه رسیدند که کتابداران و اطلاع‌رسانان در پژوهش، می‌توانند نقش دوگانه‌ای داشته باشند؛ از طرفی به‌عنوان پژوهشگر، دانش کتابداری را ارتقا بخشند و از طرف دیگر، از آنجا که پژوهش، فرآیندی مبتنی بر اطلاعات است، با هدایت و راهنمایی پژوهشگران در فرآیند تحقیق به گسترش دانش بشری کمک کنند که با یافته‌های حاصل از این فرضیه پژوهشی تشابه دارد.

با توجه به داده‌های جدول ۵ اغلب کتابداران در راستای حمایت از توسعه مجموعه کتابخانه، از دانش موضوعی و تخصصی برخوردار است و در ارائه خدمات، تعالی و کیفیت را

انجام تحقیقات خود از دانش و توان آن‌ها کمک نمی‌گیرند و این منجر به احتمال عدم استفاده مؤثر از وقت خود، نیروی متخصص و منابع کتابخانه می‌شود. بنابراین کتابداران باید بیش از پیش خود را درگیر فرآیندهای پژوهشی کنند تا دیدگاه‌ها و میزان توجهات به کتابداران پژوهنده ارتقاء یابد و این مستلزم تربیت کردن کتابدارانی باسواد اطلاعاتی به روز است که از وظایف اصلی گروه‌های آموزشی کتابداری در دانشگاه‌هاست. از طرفی آشنایی و مشارکت هر چه بیشتر کتابداران با فرآیندهای پژوهشی موجب ارزشمندی حضور کتابداران در انجام امور پژوهشی می‌گردد.

منابع

اخوتی، م.؛ بذرافشان، ا. (۱۳۸۷). نقش کتابداران و اطلاع‌رسانان پزشکی در تحقیقات پزشکی: مقایسه نظرات پژوهشگران و کتابداران. *مجله کتابداری و اطلاع‌رسانی*، ۱۱(۳)، ۵۷-۷۰. باطنی، م.؛ مجیری، ش.؛ نیک آئین، م.؛ ممینی، ن.؛ حسینی، م. (۱۳۸۴). ضرورت مشارکت کتابداران و اطلاع‌رسانان پزشکی در تحقیقات مصوب دانشگاه علوم پزشکی اصفهان از دیدگاه مجریان طرح‌ها در سال ۱۳۸۲. *مدیریت اطلاعات بهداشت و درمان*، ۴، ۱۱-۱۶. جوکار، ع.؛ معتمدی، ف. (۱۳۸۱). میزان کمک یابی دانشجویان دانشگاه شیراز از کتابدار در انجام تحقیقات کتابخانه‌ای. *فصلنامه اطلاع‌رسانی*، ۱۸(۲ و ۱)، ۲. حاجبی، ر. (۱۳۷۱). میزان آگاهی پژوهشگران علوم پزشکی از منابع اطلاعاتی. *نشریه آموزش مداوم در پزشکی*، ۲(۸)، ۳۲-۳۸. دانشی، م. (۱۳۵۵). مشکلات بازیابی اطلاعات در کتابخانه‌های دانشگاهی. *نشریه کتابداری*، ۶(۱۲)، ۶۸-۷۶. غفاری، س.؛ معصومی، ل. (۱۳۸۸). بررسی نقش کتابداران بیمارستان در اطلاع‌رسانی به پزشکان متخصص، دستیاران و پزشکان عمومی مراکز آموزشی و درمانی شهر همدان. *اطلاع‌رسانی و کتابداری: دانش‌شناسی*، ۴(۴)، ۳۹-۴۸. نوروزی چاکلی، ع.؛ حریری، ن.؛ مشکاتی، ص. (۱۳۹۱). بررسی عوامل گرایش یا عدم گرایش دانشجویان به کمک یابی از

حفظ می‌کند و در انتخاب و بازیابی منابع و آشنایی پژوهشگران با ناشران و کارگزاران اطلاعاتی کمک می‌نماید و با استراتژی جستجو در وب، نرم‌افزارهای کتابخانه‌ای و پایگاه‌های اطلاعاتی آشنایی داشته و آن‌ها را به پژوهشگران معرفی می‌نماید. ولک (۲۰۰۷) نیز به این نتایج دست‌یافت که اکثریت کاربران از اطلاعات کسب‌شده با کمک کتابدار رضایت داشتند و ۵۱ درصد اظهار داشتند نتایج جستجو بر درمان و یا کیفیت زندگی آن‌ها تأثیر داشته است. حدود ۹۶/۲ درصد معتقد بودند برخی از مدارکی که کتابدار برای آن‌ها بازیابی کرده بود، از طریق دیگری پیدا نکرده بودند که با نتایج این فرضیه تشابه دارند.

با توجه به داده‌های جدول ۶ عدم دسترسی به متون و منابع، عدم همکاری کتابداران و اطلاع‌رسانان با پژوهشگران، عدم وجود کتابدار متخصص، روزآمد نبودن اطلاعات و کمبود وقت برای جستجوی اطلاعات و پیچیدگی روش‌های جستجو به عنوان مشکلات دانشجویان در بازیابی اطلاعات تشخیص داده است. در این زمینه نتایج تحقیق دانشی (۱۳۸۰) نشان داد که جامعه مورد مطالعه با وجود در اختیار داشتن منابع خارجی و ابزارهای کتاب‌شناختی، در به کار بردن این ابزارها اکثراً ناموفق بودند و این به دلیل عدم آشنایی با شیوه‌های جستجوی اطلاعات، نداشتن کتابدار متخصص و نداشتن فرصت کافی پژوهشگران جهت بهره‌گیری از مدارک و منابع موجود بود که با نتایج این پژوهش همخوانی دارد.

بنابراین با توجه به نتایج حاصله در این زمینه می‌توان گفت کتابداران به‌خصوص کتابداران پژوهنده نقش مهمی در تهیه اطلاعات جهت تدوین طرح‌های تحقیقاتی دارند. کتابداران به‌عنوان پژوهندگان منابع اطلاعاتی در تدوین و طراحی طرح‌های تحقیقاتی دانشجویان نقش مهمی دارند. از جمله نقش‌های کتابداران پژوهنده می‌توان به نقش آموزشی و پژوهشی آن‌ها در تهیه و بازیابی منابع اطلاعاتی و آشنایی با استراتژی جستجو اشاره کرد. لذا توجه به نقش کتابداران در مراکز علمی آموزشی و پژوهشی غیرقابل‌انکار است که کتابداران دانشگاه علوم پزشکی همدان نقش مهمی در فرآیند پژوهشی از جمله آموزش، انتخاب و بازیابی اطلاعات و منابع علمی، رفع نیازهای پژوهشی دانشجویان و .. دارند اما دانشجویان آن‌چنان‌که لازم است در

- Lewis, S. (2011). Evidence based library and information practice in Australia: defining skills and knowledge. *Health Info Lib J*, 28(2), 152-5.
- Oliver, KB.; Dalrymple, P.; Lehmann, HR.; McClellan, DA.; Robinson, KA.; Twose, C. (2008). Bringing evidence to practice: a team approach to teaching skills required for an informationist role in evidence-based clinical and public health practice. *Journal of the Medical Library Association*, 96(1), 50-7.
- Sargeant, SJE. & Harrison, J. (2004). Clinical librarianship in the UK: temporary trend or permanent profession? Part I: a review of the role of the clinical librarian. *Health Information & Libraries Journal*, 21(3), 173-81.
- Schacher, LF. (2001). Clinical librarianship: its value in medical care. *Annals of Internal Medicine*, 134(8), 717.
- Volk, RM. (2007). Expert searching in consumer health: An important role for librarians in the age of the Internet and the Web. *J Med Libr Assoc*, 95(2), 203-207, e66.
- کتابدار در دستیابی به اطلاعات مورد نیاز. *مجله الکترونیکی نشر کتابدار*، ۱۱(۱).
- Anderson, B. (1996). The Internet as career, Job and Employment Resource: Transition, Assimilation, Instruction. *The Resource Librarian*, 55, 1-6.
- Beaven, O. & McHugh, J. (2003). An introduction to evidence-based health care and the opportunities it presents for information professionals—clinical evidence as an example. *Vine*, 33(4), 179-83.
- Farmer, L. S. J. (2009). School Library Media Specialist Collaboration with Special Education Personnel in Support of Student Learning. *Evidence Based Library and Information Practice*, 4 (2), 37–55.
- Grefsheim, SF.; Whitmore, SC.; Rapp, BA.; Rankin JA.; Robison, RR.; Canto, CC. (2010). The informationist: building evidence for an emerging health profession. *Journal of the Medical Library Association*, 98(2), 147-56
- Harrison, J. & Beraquet, V. (2010). Clinical librarians, a new tribe in the UK: roles and responsibilities. *Health Information and Libraries Journal*, 27(2), 123-32.

The investigation of scholar librarians role in providing information resources of Nursing and Midwifery Students projects in Hamadan University of Medical Sciences

---

Fatemeh Madadian¹ | Tahereh Torkaman²

1. MS.c Library and Information Science, Main Library of Hamadan University of Medical Sciences
2. MS.c Scientometrics, Main Library of Hamadan University of Medical Sciences

Abstract

Objective: The purpose of this study is to determine the role of scholar librarians in collecting Information resources for research projects nursing and midwifery students in Hamadan University of Medical Sciences.

Methods: Type and method of research is descriptive and survey. The statistical population of the study is all nursing and midwifery students studying in 2015 year. According to Krejcie and Morgan's table for 570 people, 225 people were selected as the sample size. A researcher-made questionnaire was used to collect data and Cronbach's alpha Obtained 0.967. In descriptive statistics, frequency, frequency Percent and Mean and in inferential statistics were used for comparing the qualitative variables of the Chi square test and the quantitative variables of the t-test. Data were analyzed by SPSS16.

Results: The findings showed that 34% agree that a Scholar librarian can help in educating and responding to student information needs. 29% agree that a Scholar librarian offers services that help design proposals for research projects. 26% agree that a Scholar librarian is trying to provide the students necessary information resources to develop research projects. 34% agree that a Scholar librarian is trying to serve students in selecting and retrieving sources in designing research projects. Also, 26% agree that a Scholar librarian is aware of student problems in drafting proposals for research projects.

Conclusion: Librarians as researchers of information resources play an important role in the design of student research projects. Scholar librarians play an important role in the provision and retrieval of information resources and familiarity with search strategies.

Keywords: Academic Libraries, Librarians, Information Resources